

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rēdul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Nr. 3253 Pres.

Cerculariu

cătră clerul și poporul ortodocs din tractul
protopresbiteral al Mureș-Oșorheiului.

Prin mórtea onorabilului protopresbiter, Parteniu Trombitaș de Bethlen, venind în vacanță oficiul de protopresbiter al tractului Mureș-Oșorheiului, am aflat de bine a concrede în mod provisoriu administrarea tractului acestuia protopresbiteral onorabilului protopresbiter al tractului Reghinului, Galaction Șagău.

Acēsta dispozițiune Vi o fac cunoscută cu acea archipăstorēscă îndrumare: ca numitului onorabil protopresbiter Galaction Șagău, în calitatea de administrator al tractului Mureș Oșorheiului, să-i dați cuvenitul respect și ascultare, și în tóte afacerile ce privesc oficiul protopresbiteral, cătră același administrator se Vē întórceți; împărtaşindu-Vē bincuvēntare archipăstorēscă!

Sibiu, 24 Aprile, 1889.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Sibiu, 26 Aprile.

Duminecă s'a încheeat sesiunea din anul acesta a sinodului nostru archidieceșan.

Decursul desbaterilor l' află cetitorii nostri în raportul special, care urmēză a se continuă în diariul nostru. La locul acesta suntem datorii să facem o privire generală asupra acestei sesiuni sinodale, și să o comparăm cu cele din trecut, spre a trage concluziunile, cu cari trebuie să ne facem sēmă.

Și la locul prim idea generală, care ne conduce în aceste impregiurări trebuie să afe espresiune spiritul crestinesc, care a condus pe sinodul din anul acesta în agendele sale, spiritul de incedere reciprocă și de iubire, care unesco pe frate cu frate, încaldesce inimile, îndoesce puterile și ne face tari, tari pe cărarea cea adevērată, care asigură esistența bisericeii nóstre.

Și noue ne pare bine, că am ajuns odată la pace în biserică, ne simțim fericiți, că umēr la umēr putem dá pept cu toții greutăților din afară, punēnd la o parte multele neajunsuri interne, pe cari interese particulari le provocau, și le dau continuă alimentare spre a nu ne poté consolidă în cele bisericesci.

Nimerit a caracterisat situațiunea domnul deputat sinodal Ioan cavalier de Pușcariu în cuvēntarea,

cu care a mulțămit Escelenției Sale domnului archiepiscop și metropolit pentru înlelépta conducere a desbaterilor sinodali. Afacerile bisericesci până acuma grele și cu multe dificultăți impreunate, ađi au apucat o cale óblă, au luat un curs natural, și avem convingerea, că pe calea apucată viața bisericească va progresă după asteptările cele adevērate ale tuturor fililor bisericeii nóstre

Din rapórtele consistoriale am constatat, că afacerile bisericesci đi de đi se îmbunătățesc și după grelele impregiurări, între cari ne aflăm, progresele făcute sunt mulțămitóre, și ne dau speranțe la un viitoriu mai puțin mașter ca prezentul și trecutul cu tóte neajunsurile lor.

Cestiunile, cari în timpul din urmă s'au discutat cu o nervositate óre-care, putem dice, și-au aflat rezolvire potrivită. Sinodul cu privire la cestiunea fondului de pensiuene al preoților și celorlalți funcționari bisericesci a însărcinat pe consistoriu ca până la sesiunea procsimă să vină cu un proiect de pensionare pe basa proiectului care până acuma a mai format obiect de discusiune în sinod, și încat acesta s'ar documentă de nepractic și între impregiurările nóstre de nerealisabil, consistoriul s'a autorisat a se poté pune eventual și pe altă basă, avēnd a presentă la tot cazul un proiect, spre a se poté face un început bine precugetat și folositoriu.

Cu privire la cestiunea introducerei lucrului de mână în scóle, cestiune devenită în timpul din urmă atât de actuală, sinodul a dat consistoriului un buget de 700 fl. și l'a autorisat, că după-cum va afla el mai cu cale să pună lucrul în practică, și despre rezultat să facă raport la sesiunea procsimă sinodală.

Cestiunea acēsta se va pune deci în practică încă în tótna acestui an. După cum am putut noi înțelege lucrul, și după cât am putut penetră în intențiunile consistoriului, cuprinse în raportul, cu care a presentat cestiunea la sinod, punerea în viață a acestei cestiuni se va face cu introducerea acestui studiu în seminariul nostru archidieceșan pentru elevii actuali și pentru cei viitori, și cu arangiarea de cursuri supletorii în feriile de vară pentru invēțătorii deja în funcțiune.

Un început bine pregătit cu considerarea tuturor impregiurărilor, cari pot trage și ele în cumpēnă, un asemenea început garantēză durabilitate, garantēză succes, și noi suntem tari în credință, că în cestiunea acēsta bun început facem.

Ne-am ocupat special în un articlu înainte de Pasci cu aceste doue cestiuni, și am cređut de cuviință să revenim asupra lor la locul acesta pentru

buna orientare a publicului nostru, care ne urmăresce cu bunăvoință în lupta pentru asigurarea intereselor nóstre bisericesci.

Accentuăm încă odată: afacerile bisericesci au luat drum în dezvoltare sănētósă, și acēsta trebuie să umple de bucurie pe fie-care fiu binesimțitoriu al bisericeii nóstre.

Acēsta o accentuăm noi, și avem firma convingere, că posteritatea va eternisă numele aceluia, care mai mult a contribuit, ca afacerile nóstre bisericesci să vină în curs normal.

Sinodul archidieceșan.

Sedința a IV-a, ținută la 19 Aprile a. c.

Sedința se deschide la 10 óre a. m.

Presidiul presentēză cererile de concediu a deputaților:

1. Dimitrie Lăcătuș, pe întrégă durata sesiunii sinodale din cauză de morb;

2. Simeon Dragomir, pe întrégă durata sesiunii presente sinodale din cauza intrenvenirei unor agende oficióse de natură urgentă și neamēnăveră;

3. Michail Cirlea, pe întrégă sesiunea sinodală din acest an din cauza unor afaceri oficióse neamēnăveră;

4. Ioan Danciu, pe întrégă durata sesiunii sinodale actuale din cauza agendelor impreunate cu oficiul seu de protopresbiter.

5. Zacharia Tătar, pe întrégă durata sesiunii sinodale din acest an din cauză de morb și

6. Samuil Pop, pe 5 đile din cauza obvenirei unor pedeci neprevēđute.

Concediile cerute se acórdă.

Presidiul presentēză raportul comisiunii administrative a fundațiunei Șaguna despre activitatea sa dela 1882 încóce promovat la sinod din presidiu.

Se predă comisiunii organizátore.

Presidiul mai presentēză urmátórele petițiuni:

a) a lui Teodor Lungu, paroch în Mărișel, pentru punerea sub cercetare disciplinară a administratorului protopresbiteral Tuliu Roșescu din tractul Clușului din motivul neesecutării decisiunii consistoriului archidieceșan din 27 Novembre 1884 Nr. 5325 B. și a rezoluțiunei consistoriului metropolitan din 1886 Nr. 13 Metr.

b) a lui Vasiliu Șeulian invēțătoriu în Leșnic, pentru un ajutoriu de 40 fl. din fondul invēțătorilor sēraci;

c) a lui Ioan Stanciu, invēțătoriu în Bruiu, pentru acordarea unui ajutoriu din fondul invēțătorilor sēraci;

FOIȚA.

Publicațiunile istorice Hurmuzachi.

Tipărirea colecțiunii de documente și a scrierilor istorice rămase dela rēposatul Eudociu Hurmuzachi s'a început la 1876 prin decisiunea luată atunci de dl Titu Maiorescu, ministru cultelor și instrucțiunii publice.

Pentru facerea acestei publicațiuni ministeriul a numit atunci o comisiune compusă din domnii M. Cogălnicean, A. Odobescu, T. Rosetti și D. Sturdza. Familia Hurmuzachi a trimis acestui din urmă manuscrisele rămase dela rēposatul Eudociu Hurmuzachi, dându-i tot odată însărcinarea și drepturile de a o representă cu deplină putere intru tot ce va fi de făcut pentru publicare. Ministeriul a numit secretariu al acelei comisiuni pe dl Ioan Slavici, care avé sé facă și corectura tipării. Remunerarea secretariului s'a fisat la 350 lei pe lună.

Pentru tipărire, ministeriul a făcut un contract cu stabilimentul grafic Socec & Teclu. Cóla de tipariu în 800 esemplare se plătia cu 130 lei; ér librăriii Socec i s'a acordat vēndărea esclusivă a publicațiunei cu rabat de 50%.

Suma plătită de ministeriu pentru anii 1876, 1877, 1878 și 1879/80, se suia la finele anului

1879/80 la Ln. 41,445.73 bani, mai datorind pentru publicările efectuate încă 19,900 lei.

Până la Iuniu 1880 se tipărise din Documente tom. VII de 76 cóle, 308 doc. (din 1751—1818) (800 esemplare). Documente tom. VI de 90 cóle, 355 doc. (din 1700—1750) (800 esemplare). Documente tom. III de 79 cóle, 443 doc. (din 1576—1599) 800 esemplare).

Fragmente tom. I orginal german, de 20 cóle (800 esemplare). Fragmente tom. I traducere română, de 26 cóle, (2,000 esemplare). Fragmente tom. II orginal german, 14 cóle.

*

În 1880/81 ministeriul cultelor și instrucțiunii publice a trecut acēstă publicare cătră Academie, făcēndu i acēsta cunoscut prin adresa cu Nr. 5,952 dela 7 Iuniu 1880; ér Academia, la 12 Septembrie 1880 și la 23 Martiu 1881, a primit acēstă însărcinare, și a recunoscut comisiunea instituită de ministeriu. Acēstă comisiune a continuat a lucră, rămânēnd Academiei numai partea administrativă a publicațiunei. Din acēstă cauză sumele acordate prin bugetul statului pentru tipărirea documentelor Hurmuzachi nu au fost introduse în bugetul Academiei ei s'au administrat separat, fondul acestei publicațiuni nu a fost supus nici reținerii de 15% în favorul bugetului Academiei pentru administrare, re-

ținere care se face — după art. 35 din statutele Academiei — din veniturile tuturor fondurilor speciale, cari se administră de acēstă instituțiune.

I. Sume primite pentru publicațiune.

Dela 1880/81 până la 1888/89 dezvoltarea situațiunii financiare a publicațiunilor istorice Hurmuzachi au fost în scurt urmátóre:

1. În 1881/82 Academia a obținut dela stat restul sumei din alocațiunea anuală pentru anul 1880/81, adecă 13,450 lei, precum și 19,900 lei cu care ministeriul rămăsese datoriu din anii 1876—1879/80.

2. În anul 1881/82 cheltuețele fiind mai mici, cu suma disponibilă de lei 19,680 s'au cumpērat efecte în valóre de lei 24,000.

Cupónele acestor efecte s'au încassat în anii 1881/82, 1882/3, 1883/4, 1884/5, 1885/6 și 1886/87 în sumă de lei 5,112 bani 50; ér în anii 1885/86 și 1886/87 s'au vēndut efectele de lei 24,000 încassându se pe ele lei 25,272 bani 75; sau în totul suma de 30,385 lei 25 bani.

În acest mod fondul publicațiunii s'a adaus cu suma de lei 10,705 bani 25.

3. S'a regulat vēndărea volumelor tipărite de ministeriu și date în vēndare librăriii Socec cu rabat de 50%; apoi rabatul s'a redus la 30%. Din acēstă vēndare s'a încassat succesiv în anii

d) alui Vasiliu Kelemen din Chebelea pentru deciderea cauzei sale divorțiale și

e) a locuitorilor din Căienelul de jos, protopresbiteratul Geogiului I, pentru afilierea lor la comuna bisericească Bejanul, aparținătoare protopresbiteratului Devei.

Se predau toate comisiunii petiționare.

Înainte de a se trece la ordinea zilei, reasumându-se dezbaterile asupra întregirii parohiei Chinceș cu filia Petrilaca română, rămase în ședința precedentă nedecisă, punându-se la vot propunerile făcute, se primesc propunerile deputatului N. Cristea.

La ordinea zilei se pune apoi raportul comisiunii scolare, care prin raportul său Dr. Petru Span referă asupra raportului consistoriului arhidieceșan ca senat școlar, care în general se ia spre știință și se aceluie la protocol.

Trecându-se la dezbaterile speciale, partea generală se ia spre știință. Deasemenea se iau spre știință din partea specială a raportului punctul I, în care se tractează despre școlile medii; la o discuție mai lungă dă ansă punctul II, referitoriu la secțiunea pedagogică din seminarul arhidieceșan, în ce privește scăderea numărului elevilor din secțiunea pedagogică, în care privință comisiunea face următoarea propunere: Consistoriul se însărcinează a ține în evidență această afacere și încât cauza ar proveni din urcarea tacei seminariale, a îngrijii, cum s'ar pute crea un număr ore care de stipendii, eventual cum s'ar pute da câteva ajutoare din economiile ce s'ar face prin alimentarea elevilor seminariali în regia proprie a arhidieceșei.

Dep. Dr. Il. Pușcariu observă, că aceea se întemplantă și la alte școli, ca numărul elevilor se scade, la ceea ce pot să contribuie multe împregiurări, și deși e regretabil lucru pentru institutul nostru pedagogic, că în anii din urmă s'au ivit puțină diferență față cu numărul elevilor din anii precedenți, această diferență nu e așa de mare, încât să ne pună pe îngrijiri prea mari. La economiile, ce ar rezultă din alimentare nu se poate reflecta, câtă vreme nu se știe, dacă există sau nu atari economii, dar chiar se presupune că ar fi, lipsa devine întetătoare pentru edificarea unui edificiu nou seminarial, și când consistoriul a propus urcarea tacei seminariale, nici decât n'a purces precipitat, ci numai silit de o necesitate supremă, căci altfel era amenințat fondul seminarial a se ataca și capitalul, ne mai putând suporta erogatele seminarului, face deci propunerea, ca și acest punct din raport să se iee spre știință.

Dep. P. Cosma află -- și cu drept cuvânt, -- că răul principal al reducerii numărului elevilor în secțiunea pedagogică e a se căuta în dotațiunea cea slabă a învățătorilor, ar trebui lucrat deci, ca să se afe remedii pentru îmbunătățirea salariilor și vorbitorii asigură, că îndată ce se vor îmbunătăți salariile învățătorilor, va crește numărul elevilor. Consistoriul a înlesnit în mod însemnat starea ascultătorilor de pedagogie, prin crearea a lor 29 stipendii.

Este știut de altă parte, că mulți ba poate cei mai mulți vin la cursul pedagogic numai să se cu alifice de a fi primiți la cursul clerical estraordinariu, pentru aceea află, că ajunge dacă se resusciteză cu această ocaziune concludul sinodului arhidieceșan din anul trecut, Nr. prot 73, și pentru aceea face următoarea propunere:

Consistoriul se îndrumă a satisface până la sesiunea procsimă sinodală concludul Nr. 73 din an. 1888.

Dep. V. Dămian revine asupra temei sale -- se vede de predilecțiune -- și cu mare zel pledază pentru reducerea tacei seminariale, dar fără a arătă cu cifre, resp. cu date pozitive, din care să fie evident, că acesta ar fi și posibil, fără ca să se altereze eventual poate chiar subsistența seminarului,

1882/83—1888/89 suma de lei 8,366 bani 35. Această sumă s'a adaus și ea la fondul publicațiunii.

4. În anii 1881/82, 1882/3, 1883/4, 1884/5 și 1885/6 s'a acordat prin bugetul statului în fiecare an câte lei 18,000 pentru această publicațiune.

5. La 1884 comisiunea a luat deciziuni de a se da o mai mare întindere publicațiunii completându-se prin documente, cari să se culégă din diferite archive și publicațiuni, din străinătate, ca astfel să ajungem și noi a ave un corp complet de documente ale Istoriei naționale, un monument științific demn de statul român și de nemuritoriul Eudocsiu Hurmuzachi.

Pentru realizarea acestei hotăriri, s'a decis să se cheltuiescă economiile rămase din anul 1881/2, despre cari s'a vorbit mai sus; ér guvernul a înscris în bugetul statului din anii 1886/87, 1887/88, 1888/89 câte 33,000 lei în loc de 18,000 lei.

Această creștere a mijlocelor bănesci a făcut cu putință a se da publicațiunii o dezvoltare mare, a i se adauge multe completări de documente de cea mai mare însemnatate.

(Va urma.)

căci nu se poate admite, că consistoriul fără cumpenirea tuturor împregiurărilor să fi venit la sinod cu propunerea pentru urcarea tacei seminariale, și acesta éráși fără motive ponderose să fi primit această propunere.

Punându se la vot propunerile făcute, sinodul primesce propunerea dep. P. Cosma. (Va urma.)

Revista politică.

Lucrările pentru regularea porților de fer se vor începe cu multă activitate, după pregătirile îndelungate, ce s'a făcut până acum. Spesele reprezintă sume considerabile, dar o amânare nu s'a mai putut face și guvernul s'a și grăbit cu un proiect de cheltuieli, care desbătut în corpurile legislative, a obținut aprobarea préinaltă și s'a și publicat ca lege sancționată în fôia oficială a statului. Totdeodată a publicat numita fôie și legea, în puterea căreia trec în proprietatea statului calea ferată ungaro-galițiană și calea ferată așa numită „ungară“.

Ministrul de instrucțiune austriac a prezentat proiectul de reformă școlariu, care a fost așteptat cu multă încordare. Proiectul constă din trei puncte cardinale, unul, conform căruia se vor schimbă mai multe dispozițiuni referitoare la învățământul din 14 Maiu 1869, altul conform căruia inspectorii districtuali, cari s'au numit până acum numai temporal să devină definitivi, ér cel din urmă culminează într'aceea, ca în Viena, Praga și Lemberg să se insteleze alte senate scolare provinciale speciale. În acest proiect se modifică învățământul mai cu sémă în ce privește religiunea, care să rececre ca să se propună în o măsură cu mult mai mare ca până acuma. Aderenții lui Lichtenstein au raportat deci un triumf, care deși pare mic deocamdată, el va ave însă urmări cu mult mai mari, decât cari se presupun. Ministrul instrucțiunii persistă cu atâta forță pentru primirea proiectului de reformă, încât a pus cestiunea demisiunii la ordinea zilei în momentul, când s'ar respinge.

Ochii lumii privesc la mărețul Paris. Franca intră e în haine de sărbătoare și cu un entusiasm particulariul francesului se însufleșește în amintirea faptelor petrecute acum 100 de ani, fapte al căror motor a reformat întreaga stare socială a omenimei.

Nici desastrelor politice și sociale, nici conspirațiunile interne și vrășmășia esternă n'au fost în stare a potoli învăpăiatul avânt frances și nobilele intențiuni de a sărbă amintirea faptelor gloriose într'o formă și grandetă, în care nu s'au mai vădut pe fața pământului.

Franca dovedesce multă persistență în acțiunile sale și nici sacrificiile cele mai considerabile și adeseori abia închipuite, nu o pot abate din calea țintei propuse.

Nu mai așa ne putem esplică, stând ași în fața grandioasei esposițiuni, ce s'a deschis la 6 Maiu cu o pompă rară și care e aprețiată în terminii cei mai măgulitori, nu de pretenții francesilor, dar chiar de foile inimicilor de mörte ai acestui popor înaintat și vitéz, a căru istorie n'are sémén în lume.

Evenimentul politic se interpeléză în multe fe liuri; noi însă vom pune sub ochii cetitorilor deocamdată actul deschiderii esposițiunii universale.

Plecând președintele republicei Carnot cu trăsura dela Paris la Versailles în bubuilul tunurilor, în sunetul clopotelor a fost aclamat de urările nesfârșite: „Să trăiescă republica.“ Preșidenții corpurilor legislative dimpreună cu toți ministrii s'au întrunit în pavilionul, în care înainte de acesta cu o 100 de ani se constituiau staturi generale în adunarea națională. Președintele senatului a ținut un discurs fulminant în memoria strămoșilor, cărora Franca le datoresce libertatea. Anul 1789 ne îndemnă, ca prin iubirea patriei să realizăm unitatea. La această vorbire a răspuns președintele republicei, amintind de marea revoluțiune francesă, care a creat o eră nouă și o Francie democratică. Franca a rupt cu totul cu puterea personală a unui singur bărbat, ori ce titlu ar purtă el. Datorința sacră a francesilor e, ca să lucreze din toate puterile pentru împăcarea din nou a tuturor francesilor.

Sub guvernul trecut român s'a fost votat legea pentru vinderea bunurilor statului în loturi mici sătenilor și d'odată cu căderea guvernului, această lege a rămas mörta. Regele român a adresat în zilele trecute o scrisore președintelui consiliului de ministri, în care accentuând, că întărirea și propășirea poporului i-a fost totdeuna gândirile de căpetenie și acesta îngrijire patriotică o au profesat și guvernele trecute, l recercă să ia toate măsurile spre a aduce la îndeplinire această binefăcătoare lege, care va produce råde folositoare spre bucuria sătenului și înflorirea lui; așa încât să se potă dice, că marea moșie strămoșescă păstrată cu atâta trudă în mijlocul drumurilor celor mai grele, ași e limanul, la care ori-ce român află drepturi, care să-l ocro-

téscă și pământ, care să i dea hrană. Acest pământ dobândit de sătén prin harnicie și economie va fi cel mai statornic sprigin al seu pentru-că acela stăpânesce cu trănicie, care datoréză proprietatea sa muncii și o întemeeză pe respectul legilor. Această lege e o nealterabilă dovadă, cât de adencă e dragostea și interesul, ce țera, al căru isvor de bogăție e plugul, pune pentru a asigură plugarului român mijloce de traiu și inavățire. Ea e o lucrare însemnată și prevédătoare și tot deodată o dulce mângăere pentru sufletul Meu, căci de 23 ani cu cât am cunoscut, cu atât am iubit mai mult pe săténul român vitéz pe câmpul de răboiu, neobosit la muncă în timp de pace.

Presa din România continuă a se ocupa în articli entusiasmați de venirea în țară a presuntivului mostenitoriu al corónei, a căru întimpinare a fost unul dintre cele mai sărbătorești acte din România.

Regele Carol atins plăcut de această primire însuflețită a nepotului seu, i-a adresat ministrului Lascariu următoarea scrisore:

„Scumpul meu președinte al consiliului. Entusiasmul, cu care întregul popor al capitalei a salutat sosirea iubitului Meu nepot, principele Ferdinand, și primirea impunătoare și din inimă ce i s'a făcut, sunt noi dovești de dragoste și devotament pentru tron și dinastie, și a fost dat tot domniei tale, care ai presidat, acum 23 de ani la urcarea mea pe Tron, să fi în capul guvernului și astăzi la sosirea mostenitorului presuntiv al corónei, primit cu brațele deschise de cătră țară. Ordinea desăvârșită, care a domnit la această serbare, atitudinea demnă și de totă lauda a unui public atât de numeros, tot orașul fiind în picioare, fac onore cetățenilor capitalei, cari în toate ocaziile mari au știut să dea probe de înțelepciune și patriotism. Viu mișcați de un profund simțământ de recunoscintiță, Regina și Eu, te rugăm să exprimi mulțami-rile noastre cele mai căldurose atât p. imăriei Bucurescilor cât și tuturor cetățenilor, cari s'au grăbit a luă parte la aceste frumoșe manifestări și la toate mărturisirile de iubire, ce am primit în această și din diferite județe ale țerei. Primesce, scumpul meu președinte al consiliului, asigurările stimei mele particulare.

Bucuresci, 21 Aprile, 1889.

Carol.

Raportul general

al consistoriului arhidieceșan ca senat școlar pe anul 1888.

Partea generală.

Sistemisarea de salarii învățătoresci cu stricta observare a dispozițiunilor din statutul organic, aplicarea de învățători cu calificațiunea prescrișă, și o conscripțiune exactă a învățătorilor actuali, care să se continue aici la consistoriu pentru o acurată evidență asupra statului personal al învățătorilor nostri, acestea au ocupat în anul 1888 mai cu sémă atențiunea consistoriului arhidieceșan. În toate trei direcțiunile trebuie să accentuăm multele pedeci, deja cunoscute de mai înainte, cu cari consistoriul și acum trebuie să se lupte. Cu deosebire însă datorii suntem să aducem la cunoștința Preavenerabilului sinod arhidieceșan un cas special regretabil, care ușor ne poate face iluzoriă constituțiunea noastră bisericească. Cu ocaziunea unei alegeri de învățătoriu în o comună din arhidieceșă candidatul rămas în minoritate, și care în anii din urmă a funcționat la școlă din cestiune în calitate de învățătoriu provisoriu, s'a adresat la organele administrative politice, și sub cuvântul, că autoritatea bisericească l'a amovat din oficiu, a cerut să fie susținut în oficiul de învățătoriu, care în urma alegerei făcute s'a fost îndeplinit în cale legală prin alt individ. Organele administrative au dat ordin pentru susținerea reclamantului ca învățătoriu definitiv la școlă această.

Consistoriul a luat pozițiune în fața acestor pași, cari vatămă autonomia bisericeii noastre, și cauza fiind încă pendentă la ministrul de culte și instrucțiune publică, despre rezultatul întevinerii consistoriului vom face raport Preavenerabilului sinod arhidieceșan la timpul seu.

Conscripțiunea învățătorilor definitivi nu s'a putut finalisă încă, nefiind așternute toate documentele învățătorilor cu informațiunile ne cesarice. Consistoriul va aplică măsurile cuviincioșe, și până la procsima sesiune sinodală va completă conscripțiunea în toate direcțiunile. Diferitele date statistice vor urmă în partea specială.

Pentru admitere ca manuale de școlă în anul acesta au intrat la consistoriu următoarele cărți:

1. Geografia pentru școlile medii de Dionisiu Făgărășan și Andreiu Bârșean.
2. a) Carte de cetire și vocabulariu latin pentru clasa I gimn.
b) Carte de cetire și vocabulariu latin pentru clasa II gimn.
c) Gramatica latină pentru clasa I și II gimn.
d) Esplicări la cărțile de mai sus, toate de Paul Budiu profesor gimnasial, în colaborare cu profesorii Stefan Iosif și Andreiu Bârșean. Despre meritul acestor cărți urméză raporte prin acte separate.

Alte obiecte, cari pretind pertractare separată, se vor înainta Preavenerabilului sinod prin esbite separate. Cu acestea trecem la partea specială a raportului, observând: că senatul scolariu în decursul anului 1888 a ținut 47 ședințe, între cari 42 ordinare și 5 extraordinare; piese în resortul senatului scolariu au intrat 2408, cu finea lui Decembrie 1888 erau neresolvite 3 — și de present sunt toate rezolvite.

Partea specială.

A. Institute de învățământ.

I. Școlile medii.

a) Brașov.

Gimnasiul mare la care au funcționat în decursul anului 1887/8 11 profesori, 10 ordinari definitivi și 1 ordinar provisoriu. O catedră a fost suplinită.

Scolari la începutul anului scolariu au fost în toate 8 clasele 267, dintre cari gr. or. 240, gr. cat. 26 și 1 de legea mosaică.

În decursul anului au părăsit institutul 15 elevi, și cu finea anului scolariu numărul tuturor elevilor a fost 252.

La examenul de maturitate au fost admiși 15 elevi din clasa a VIII gimnasială, dintre cari 1 din cauză de bolă nu s'a supus examenului la termenul din Iunie 1888, ceilalți 14 însă au raportat succes bun, și au fost provăduți cu testimoniu de maturitate.

La termenul din Decembrie s'a supus examenului de maturitate și elevul împedat prin cauză de bolă în Iunie, și a trecut cu succes examenul de maturitate.

În cele 4 clase ale școlii reale au funcționat 10 profesori, dintre cari 8 ordinari definitivi, 2 ordinari provisorii, respective 2 ordinari definitivi dela școla comercială.

Numărul elevilor la școla reală a fost 106, dintre cari 96 gr. or.; 9 gr. cat. și 1 de legea mosaică.

Ca o deosebită categorie de școle numărăm aci școla comercială cu trei clase, la care au funcționat profesorii dela școlile reale și 2 profesori ordinari definitivi dela această categorie de școle. Numărul elevilor dela școla acesta a fost 35, dintre cari 33 gr. or., 1 gr. cat. și 1 de legea mosaică. Cei 12 elevi ai clasei 3 comerciale la termenul ordinar s'au supus examenului de maturitate, și 9 dintre ei, prestând examenul cu succes bun, au fost promovați, 3 au fost respinși până în termenul din Septembrie, când apoi, făcând examenul cu succes, au fost promovați.

Numărul total din toate trei categoriile de școle a fost 408, cu 37 mai mult ca în anul scolariu 1886/7 și cu 79 mai mulți ca în anul scolariu 1885/6.

Altcum avem onoare a raportă la locul acesta, că afacerea cu pensionarea profesorului Ioan Scurtu este finalizată, Programă gimnasiului se alătură sub 1/.

b) Gimnasiul inferior din Brad.

În acest gimnasiu au funcționat 5 profesori ordinari, între cari este și protopresbiterul tractual ca director și 2 extraordinari.

Scolari în toate clasele au fost la începutul anului 96, dintre aceștia au părăsit institutul 6. Rămâne deci cu finea anului scolariu numărul elevilor cu suma de 90, dintre cari sunt gr. or. 80, gr. cat. 5, rom. cat. 3, ev. ref. 1 și de legea mosaică 1.

Față cu frecvența anului scolariu 1886/7 se arată o creștere de 7, respective 1; față cu frecvența anului scolariu 1885/6 o creștere de 14 respective 19.

Programa gimnasiului se alătură sub 2/.

II. Secțiunea pedagogică din seminariul arhidieceșan.

În secțiunea pedagogică a seminariului arhidieceșan cu începutul anului scolariu 1887/8 s'au înscris 58 de elevi, dintre aceștia în decursul anului au părăsit institutul 2. A rămas deci numărul elevilor cu finea anului scolariu 56, și anume în cursul I elevi 21, în al doilea 15 și al treilea 20.

Studiile s'au predat prin profesorii ordinari trei din secțiunea acesta, apoi prin 2 profesori din secțiunea teologică, 6 studiile tehnice prin cei 2 profesori extraordinari.

În comparație cu anul scolariu se constată o decrescență de 10.

Programa se alătură su 3/.

(Va urma.)

Convocare.

Domnii membrii ai comitetului central al reunei învățătorilor gr. or. români din districtul Sighișoara și anume: Ioan Muntean învățătoriu-director în Sighișoara, Ioan Hârtogă paroch în Sas-Daia, Ambrosiu Stoicovici învăț. în Sighișoara, Demetriu Stuchi rean învăț. în Bertan, Filon Necșă învăț. în Mediaș, Ioan Florea învăț. în Hetur, Ioan Rondolean și Emanuil Florea inv. în Daneș, Nicolae Muntean și Nicolae Bucșă învăț. în Ferihaz și președinții despărțămintelor tractuali se invită prin acesta în sensul § lui 18 din statute a se prezentă la ședința ordinară ținândă Joi la 4 Maiu a. c. st. v. 10 ore a. m. în localul oficiului protopresbiteral în Sighișoara.

Obiectele de pertractare vor fi:

1. Comunicarea ordinului Preaveneratului consistoriu arhidieceșan dto 23 Martiu a. c. Nr. 2475 scolariu.

2. Referada notarilor comitetului central asu pra rapoartelor despărțămintelor tractuali, § 14 din Statute.

3. Raportul cassariului reunei districtuale, § 15 din Statute.

4. Raportul bibliotecariului.
 5. Staverirea temelor de pertractat în despărțămintele tractuali.
 6. Defigerea locului și a timpului pentru adunarea generală a reunei districtuale din anul acesta.
 7. Staverirea temelor de pertractat pentru adunarea generală a reunei districtuale.
 8. Comunicări.
- Sighișoara, 18 Aprile, 1889.
Președinte:
Demetriu Moldovan, adm. prot. A. Stoicovici, notariu.

Varietăți.

* (Dela Curte.) Archiducele Reiner Salvator fiul cel mai tiner al archiducelui Carol Salvator, a încetat din viață în Arco. Din acest incident Maj. Sa monarchul a făcut archiducelui Carol o vizită de condolență. Trupul defunctului a fost transportat la Viena și se va aședă în cripta din mănăstirea capușinilor.

* (Personal.) Ilustritatea Sa dl comite suprem cont. Andreiu de Bethlen a plecat dimpreună cu familia la castelul Bethlen, unde va petrece peste vară.

* (Logodnă.) Circulă faima, că moștenitoriul tronului român, Ferdinand, se va încredința cu princesa Victoria, sora împăratului german Wilhelm.

* (Necrolog.) Subscriși cu inimă frântă de durere aduc la cunoștință tuturor rudeniilor și amicilor, că mult iubitul lor moș și socru Partenie Trombitaș de Bethlen, paroch și protopresbiter gr. or. al tractului M.-Oșorheiului, după un morb greu și îndelungat a reposat astăzi la 8^{1/2} dimineața, în anul al 77 lea al vieții, al 55-lea al preoției și al 53-lea al protopopiei sale.

Osemintele mult regretatului defunct se vor aședă spre odihnă vecinică, Marți la 25 Aprile (7 Maiu) a. c. la 2 ore d. a. în cimiteriul bisericeii gr. or. din loc.

Fie i țerina ușoră și memoria neuitată!
M.-Oșorheiu la 23 Aprile (5 Maiu) 1889. (Casa parochială Nr. 6. strada bis. române.)

Irina Trombitaș n. Moga, ca noră; Veronica, Silviu și Irina Trombitaș, ca nepoți.

* (Corone pentru principele de coronă.) Colonia austro-ungară din Genua a trimis o coronă de marmoră cararică, care a și fost aședată lângă șierul răposatului clironom. Ea e lucrată de Canessa și e un cap d'operă. Mai mulți membri ai familiei imperiale au luat parte la aședarea coronei. O altă coronă lucrată în aur masiv a trimis colonia din Buenos-Ayros.

* (Postal.) Direcțiunea postală-telegrafică din Sibiu ecrie concurs pentru oficiul de magistru postal în Nadașul-săsesc (ctt. Târnava mică), care e împreunat cu un venit anual preste tot de 202 fl. Reflectanți au a depune o cauțiune de 100 fl. și a-și trimite cererile numite direcțiuni în decurs de 2^{1/2} săptămâni.

* (Reforme financiare.) Comisiunea financiară s'a ocupat cu proiectul de reforme al administrațiunei financiare și l'a acceptat. E de notat, că actualul ministru de finanță are în perspestivă să prezenteze un proiect, după care se fie în regulă cu toate restanțele de dare Ministrul a mai adaugat la noul proiect financiar și unii §§ și noi despre revisiunea caselor comunale și comitatense.

* (Târgul de vite de prăsilă în Sibiu.) Juriul a acordat premii pentru următoarele vite de prăsilă:

I. Pentru vite de rasă indigenă:

1. Pentru tauri de prăsilă dela 2 până la 5 ani: George Hann din Gușteriță 20 fl.; Samuilă Seliștean din Roșia, George Hann sen. din Gușteriță și George Hismen din Roșia câte 10 fl.; Andreiu Krauss din Hosman, George Hann sen. și Ioan Peraan din Gușteriță au primit diplome de laudă.

2. Pentru viței de tauri: Valentin Zinz din Roșia 5 fl.

3. Pentru vaci dela 3 până la 6 ani: Ioan Opriș din Șura-mare 10 fl.

3. Pentru viței dela 1 până la 3 ani: Iosif Schobel din Sibiu 10 fl.; Petru Thal din Roșia 5 fl.

II. Pentru vite de rasă din Pinzgau.

1. Pentru tauri de prăsilă în vârsta de 1^{1/2} ani până la 4 ani: Iosif Drotleff din Sibiu 20 fl.; Eugen Brote, Nicolae Jándrea și Ioan Nussbächer din Sibiu câte 10 fl., Eugen Brote din Sibiu și Ioan Jándrea din Seliște au primit diplome de laudă.

2. Pentru viței de taur dela 1 până la 1^{1/2} ani: Eugen Brote din Sibiu 10 fl.; Stan Ritivoiu din Sibiu 5 fl.; Eugen Brote din Sibiu a primit și aci diplomă de laudă.

3. Pentru vaci dela 3—6 ani: Wilhelm Gerger din Sibiu 15 fl.; Christian Graef din Șura mică 15 fl.; Eugen Brote, Iosif Schobel și Nicolae Moccian din Sibiu, apoi Vasile Moga din Apoldul-

mare, câte 10 fl.; Gligor Turcu, Greger și Iosif Binder din Sibiu au primit diplome de laudă.

4. Pentru viței dela 1 până la 3 ani: Lazar Stanciu din Sibiu și George Dordea din Bungard câte 10 fl.; Eugen Brote, Iosif Schobel, Ioan Radu și Albert Stefani din Sibiu, apoi Anton Liebhardt din Turnișor, câte 5 fl.

Resultatul târgului a fost că s'a vândut: 9133 oi, 3612 vite cornute, 948 cai și 443 porci.

* (Etrăși defraudați uni.) Din Balassa Gyarmat se comunică: Concipistul dela inspectoratul financiar, Ioan Henrich au fost trimis în comuna Belova spre a controlă darea intrată. După 12 ore de lucru erua, că notariul cercual din Belova a defraudat 7000 fl. Foile „Nográdi Lapok“ și Honti Hiradó“ sriu, că numitul concipist a eruat până acum la 16 notari cercuali și la 30 de primari defraudați uni.

* (Conversiunea ungară.) Institutul de credit austriac, banca Rothschild și institutul de credit rural austriac au publicat prospectul, referitoriu la subscripțiunea restului întregii emisiuni a obligațiunilor de stat ungare în sumă totală de 45 milioane.

* (Nihilismul în Rusia.) Nihilismul în Rusia începe a manifesta forțe din ce în ce tot mai mari. Viața țarului e foarte tare amenințată. În Kronstadt, lângă Petersburg, s'a descoperit un complot mare; chiar pe masa țarului s'a aflat o scrisore cu două capete de mort, care nu-i prorocește viața îndelungată. Complotul nihilistilor e lătit și în armată, din care cauză țarul nu va luă parte la manevre și s'a lăsat de planul a face o călători la un castel din apropierea capitalei, unde voia se petrecă mai mult timp. Țarevna încă se află foarte rău, decând cu incidentul delairărei trenului la Borki.

* (Sinucideri.) În anul acesta sinuciderile au fost dese în statul nostru. Clușul — metropola Kulturegyletului — care numără foarte multe casuri de soiul acestora, mai înregistră încă doue prospete. În zilele trecute s'a spândurat un zidariu Iozsef Benedek în frumoșă etate de 27 ani; apoi un scolariu dela gimnasiul unitariu de 17 ani Nicolau Miko, fiul judei dela tabla din Vásárhely, închidându-se într'o clasă singur, și-a tras un glonț de revolver prin inimă.

Din public.

Invitare.

Comitetul central al reunei române de agricultură din comitatul Sibiului va ținé Duminecă în 12 Maiu st. n. a. c. în comuna Apoldul inferior în edificiul școlii românesce o intrunire agricolă.

La acesta intrunire, care se începe la 10^{1/2} ore a. m. se va discută despre vierit (profesor D. Comșa); fênațe (profesor D. Comșa) și despre fabricațiunea brânzei de casă (Sabin P. Barcian.)

La acesta intrunire sunt poftiți toți membrii și spriginitorii reunei noastre, precum și aceia, cari se interesează de cauza progresului în agricultură la noi.

Sibiu, în 3 Maiu, 1889.

Comitetul central al reunei române de agricultură din comitatul Sibiului.

MONITOR.

16

Calendarul săptămânii

30 Aprile — 6 Maiu.

30 Duminecă: Iacob, Clement, Maccim, Vasiliu, Donat, Argira. 1 Luni: Ieremia, Vata, Filosof, Isidora, Sava, Eutimiu, Ignatiu, Acaciu. 2 Marți: Atanasiu, Esper, Zoe, Ciriac, Teodul, Iordan. 3 Mercuri: Timoteiu, Maura, Diodor, Rodopian, Petru. 4 Joi: Pelagia, Ilarion, Nicefor, Atanasiu, Afrodisiu, Leontin, Antoniu, Mel, Valerian, Macrobiu, Lazar. 5 Vineri: Irina, Neofit, Gaia, Gaian. 6 Sâmbătă: Iob, Mamant, Pachomiu, Ilarion, Demetrian, Danacs, Mesir, Terinos, Donat, Barbar.

Rituale bisericești.

Dumineca din 30 Aprile, a IV-a în cincidecime, a Slăbănogului (paralitic.) Octoich ton 3 și Penticostariu. La Utreniă: Evangelia invierii 4; Catavasia pascelor. La oda a IX în loc de „Ceea ce ești mai cinstită“ se cântă Irmosul și Troparele din Canonul dîlei. La Liturgiă: Fericirile din Octoich și din Canonul dîlei; celealalte ca de rând.

Mercuri 3 Maiu. Înjumătățirea prasniciului de cincideci. Sêrbare particulară după rëndul din Penticostariu.

Loterie.

Mercuri în 8 Maiu 1889.

Sibiu: 8 86 49 10 39

Bursa de Viena și Pesta.

Din 7 Maiu 1889.

	Viena	B.-pesta
Galbin	5.64	5.55
Napoleon	9.41 ^{1/2}	9.39
100 marce nemțesci	57.87 ^{1/2}	58.—
London pe (poliță de trei luni)	118.9)	118.60

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Szamos-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1889

la

„Amicul Familiei.“ Ziaru beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 2—3 côle cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează cestiuni literare și științifice cu reflecțiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grigile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

„Preotul Român.“ Ziaru bisericesc, scolaric și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoșilor mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre Dumineci, sârbători și diverse ocațiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericescă, scolarică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

— Colectanții primesc gratis tot al patrulea esemplariu. —

— Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere. —

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Merinde dela scôlă, sau învățătură pentru popor, culese din ziarul unui scolaru de Dr. Georgiu Popa. — Opul acesta, pentru povățuirile lui valoroase, are să ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre populare. Dl. autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un ziaru de scôlă, ce și-l făcuse ca elev de anul I. al scôlei populare superioare din Câmpeni, va se țică, pe când era în al 4-lea an de scôlă. În acest ziaru se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din scôlă cât și afară de scôlă: o colecție bogată de diferite povățuiri primite dela învățătorul seu, pe cari autorul le-a prelucrat și desvoltat cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa, că singur numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. e. capitulul despre fumat, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajuns pentru a merita să nu lipsescă din nici o bibliotecă populară românească. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui esempl. cu porto-francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepoșelul. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin Vincențiu Nicôra, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandăfiri și violele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrosa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Sătenuului Român. Cartea III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul de ambele 50 cr.; — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de recepte din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scôlele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borogovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru scôlele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnaziul din Năsăud. — Manual aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în scôla populară pentru învățători și preparanși. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericesci la toate sârbătorile de preste an de Ión Papiu. — Un volum de preste 24 côle 8° mare, papir fin. — Numele dlui I. Papiu este mult-mai binecunoscut clerului român, decât să fie de lipsă a mai racomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. Noul tom de predici întrece încă toate volumurile de predici edate până acum, prin întocmirea sa, — având o notiță istorică la fie-care sârbătoare, — care arăta timpul introducerii, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sârbătoare. — Prețul unui esemplariu cu porto francat e 2 fl. v. a.

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ión Papiu. — Acest volum de preste 24 côle cuprinde: 8 cuvântări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de mörte, 4 pentru casuri ordinare de mörte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare însă mai speciali de mörte, 4 la înmormântarea ómenilor bătrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de mörte speciali; — apoi pe mai bine de patru côle urmază o mulțime de iertăciuni precedate de o întroducere generală în iertăciuni, și anume: 1 iertăciunile bărbatului dela muiere, 2 — a muierei dela bărbat, 3 — a părintelui dela fii, 4 — mamei dela fii 5 — a fiilor dela părinți, 6 — a fratelui sau surorii dela frați și surori, 7 — a nepoșilor dela moși, móșe, buni, bune, străbuni, străbune, 8 — a nepoșilor dela unchi și mătușe, 9 — dela nemuri și consângeni mai depărtați, 10 — dela consoți de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebrale și iertăciuni lucrute amăsurat tuturor cerințelor preoșiei fungente la casuri funebrale. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 2 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci. Tom III, scrise de Ión Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se estinde pe 12 côle 8° mare. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolic sau concordanțele tradițiunei, în două limbi — română și latină, tractează despre primatul bisericeii și se estinde pe 22 côle 8° mare. Scrisă de Ión Papiu. — Opul acesta a fost recesant favoritoriu și laudat și de foile străine. — Prețul unui esemplariu spedit franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei sau cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui espuse în mod popular de profesorul Dr. Ioan Frappotti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ión Papiu. — Acest op, care se estinde pe 11 côle 8° e foarte acomodat ca premiu pentru cei ce absolvă scôla populară, se vinde cu prețul numai de 50 cr., esemplariul spedit franco.

Manual catehetic pentru primii ani scolastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fost profesor de s. scriptură, catehetică și metodică în seminariul archidiececan din Blaș, actualmintre vicariu archiepiscopesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele erate de relațiunile și lipsele băeșilor noștri, ăr ceremoniile bisericesci, întocmindu-le cu cele prescrite și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea, ce are să o observe catechetul față cu discipulii sei. Acesta scriere are să fie un îndreptariu în mâna cateheșilor, învățătorilor și a părinșilor la instrucțiunea religiôsă-morală, ce au să o dea micilor băești. — Prețul unui esemplariu din acest op, — care pörta clausula aprobărei, Prea ven. Ordinariat metropolitan din Blaș și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poesii în text, — esemplariu 1 fl. v. a.

Omiliile celui dintru sfinți părintelui nostru Ión Gură-de-aur la epistolele sfântului post. Paul cătră Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 60 cr.

Dumnezeesca Liturghie, a celui dintru sânti părintelui nostru Ión Chrysostom, compusă din operele acelu sânt părinte de Ión Boroș paroch gr. cat. și ases. consist. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul Mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icône frumoase. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea sântei Vergure Maria a Născătoarei de D-șen urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icône frumoase. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr. 50 esempl. 6 fl., 100 esempl. 10 fl. v. a. [8] 12—50

A se adresă la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla — S.-Ujvár — Transilvania, unde se cumperă acții dela bance cu prețurile cele mai bune.